

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna pet-črtna vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 29.

Ljubljani, v petek 6. februarja 1891.

Letnik XIX.

Avstrija in Rusija.

Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este došel je danes v Petrograd. Ko se je pred nekimi tedni poročalo, da potuje v Petrograd nadvojvoda Karol Ludovik, brat cesarjev, izvajali so iz tega razne političke posledice. Toda uradni glasovi so kmalu to vest zanikali ter poročali, da pojde tja nadvojvoda Franc Ferdinand in da to potovanje pomeni nekak protibisk ruskemu cesarjeviču na Dunaji in da se tem povodom nudi princu prilika, da se seznanji na carskem dvoru. Nadvojvodovo bivanje v Petrogradu določeno je na šest dni in so v to svrhu prirejene velikanske priprave, na to pa odrine še v starodavno Moskvo.

Za položaj evropskih odnošajev, katerega vedno proglašajo za tako trdnega, je to zelo pomenljivo, in listi, ki dan za dnevom trobijo v svet, da so točasno protivja med Avstrijo in Rusijo nespravljiva, ne mogó zatajevati razburjenja ter priznavajo, da je obisk nadvojvode Franca Ferdinanda nekaj več, nego običajna dvorljivost. Toda nihče ni tako ostro posvetil na to potovanje, kakor sedanje glasilo Bismarckovo „Hamburger Nachrichten“. V tem listu bil je minole dni priobčen članek o smotru nadvojvodovega potovanja na petrograški dvor, ki je radi tega tem važnejši, ker so v njem obsežene misli bivšega nemškega kancelarja, stvaritelja srednjeevropske trodržavne zveze. Avstrija, ki je podpirala Rusijo proti „nihilističkim“ rovanjem na Bolgarskem, hoče si zagotoviti mirno sosedstvo z Rusijo.

„Da bi Avstrija vedela,“ pravi dalje napominani članek, „da so mostovi sožgani med Rusijo in Nemčijo, takoj bi se drugače obnašala proti Nemčiji. Uklonila bi se Rusiji, prevzela bi vodstvo v trodržavni zvezi in Nemčija bi od nje postala odvisna.“ List konečno zahteva Avstrije nasproti Nem-

čiji v gospodarskem oziru nazivlje prenapete in opominja berlinsko vlado, naj išče z Rusijo ožje dotike, če neče izpostavljati Nemčije v nevarnost prevelikemu vplivu Avstrije. Z drugimi besedami: Bismarck izpodbada Nemčijo k tekmovanju z Avstrijo za naklonjenost Rusije.

Glas organa bivšega kancelarja je v istini pomenljiv in ne boče zginil tako hitro s površja dnevnih političkih razprav. Da prijateljski mostovi med Rusijo in Nemčijo že davno niso več tako trdni, je javna tajnost. Preteče besede Bismarckove: „Nemci se razven Boga ne bojé nikogar na svetu!“ niso bile nikamor drugam naperjene, kakor v Petrograd, ko ondi niso več hoteli verjeti nemškemu prijateljstvu.

Prilčno je Bismarck zopet rekel: „Mi se ne bomo za nikomur plazili!“ In iz Petrograda je takoj po tej izjavi došel pomenljiv odgovor, ko je namreč car v znani napitnici imenoval črnogorskega kneza svojega jedinega pravega prijatelja.

V svitu tacih izjav je pogled na prijateljske mostove med Berlinom in Petrogradom jako meglén in radi tega je pomen, katerega pripisuje Bismarckovo glasilo potovanju nadvojvode Franca Ferdinanda tem važnejši. Če danes Bismarck zabija klin v trodržavno zvezo, to je v svoje lastno delo, je jasno, da ruskega prijateljstva ne ceni več tako nizko, ko nekda. Iz mnenja, kakoršno zdaj vlada na Ruskem o Nemčiji, pa pohaja, da je obnovljenje prijateljstva med tema dvema državama jako težko delo. In to je za diplomacijo našo jako poučljiv migljej. Zaveze naše na Balkanu so velike in važne in radi tega mora želeti vsak domoljub in prijatelj miru, da se sporna vprašanja med Petrogradom in Dunajem kmalu in v miru poravnajo. Ruski listi toplo pozdravljajo obisk avstrijskega nadvojvode in glasilo ruskega vnanjega ministerstva, „Nord“, nazivlje to

potovanje srečen dogodjaj, kateri svedóči o prijaznih mednarodnih razmerah.

Težišče evropskega miru in avstrijske vnanje politike je v razmerah med Rusijo in Avstrijo, in čim prijazniši so slednje, tembolj se bližamo načelu, da se koristi obeh držav na balkanskem polotoku ne izključujejo. Je-li namen potovanju avstrijskega nadvojvode v Petrograd, da se meje koristij obeh držav določijo prijateljsko, potem stojimo na početku nove poti mednarodne politike, katera bi bila nam in Evropi v teh težkih dóbah vir tolažbe in zadovoljnosti.

Katoliško-politično društvo.

Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju na I. občnem zboru dne 29. januarja 1891.

(Dalje.)

Društvo se je pa oziralo tudi na gmotne potrebe obrtno-rokodelskih stanov, katerim kapitalizem vedno hujše spodjeda tla ter jih tira v vedno silnejšo revu. V tem smislu je poslalo društvo peticijo državnemu zboru, da postavi na dnevni red stavbeno-obrtno novelo ter jo dožene v smislu krščanskih socijalnih politikov. Peticija se glasi:

„Visoka državna zbornica!

Katol. politično društvo v Ljubljani ima med drugim tudi namen pospeševati slovenskega naroda gmotni napredek v gospodarskih in socijalnih zadevah, skrbeti mu je prav posebno za gospodarsko izobraženost.

Zato z veseljem pozdravlja in z zadovoljnostjo priznava, da je sedanja vlada s pomočjo postavodajalnih zbornic napravila s svojo obrtno novelo od 15. marca 1883. l odločilen korak v socijalni reformi. Vendar pa vlada sama, kakor tudi postavodajni zbori sami vedó, da je s tem vložena le podlaga, na kateri bo treba zidati še mnogo, predno da se ustanové

LISTEK.

Daniel Sorúr Pharim Dén.

Njegov lastni življenjepis prevel X.

(Dalje.)

II.

Prihod mojih starišev. — Zakon Akhol-Dena z Aquid-De-Gele. — Sinovi in hčere. — Smrt Akhol-Dena. — Mesto njega vzame njegov brat Den-De-Piok vdovo Aquid-De-Gele.

Rodova Nuer in Jangé naroda Dinka stá si bila že od nekda sovražna in vedno sta se med seboj vojskovala. Po neki taki vojski se naseli družina iz rodú Nuer v pokrajini rodú Jangé in sicer v vasi Uen-de-Meren. Ta družina je štela dva brata in eno sestro. Bratoma je bilo ime Akhol in Piok, sestri pa Akur. S časoma postanejo precéj premožni in svojim sovaščanom tudi zelo priljubljeni. Ravno takrat je živel v bližnji vasi Uen-de-Dil oče z dvema sinovoma in štirimi hčerami. Četudi so bili neverniki, je vendar neskončni Bog zlasti jednej hčeri dal obilnejših zmožnosti in naravnih čednosti. Tej je bilo ime Aquid. Gotovo si pa ni nikdar mislila, da bo eden njenih sinov h krščansko-katoliški veri prestopil. Ko zvé Akhol (starejši brat iz prej imenovane družine v Uen-de-Meren), kake prednosti ima Aquid, prične misliti, kako bi jo dobil za svojo

ženo. Aquid je bila še edina doma, druge tri njene sestre so bile že pomožene. Naposled poprosi zánjo njenega očeta; ta mu jo dá in Akhol se poroči z Aquid. Mirno in srečno sta poročena živela, v kolikor je to namreč ubogim nevernikom mogoče. Prvi sin iz tega zakona je bil Den-Den. Mati ga je z vso ljubeznijo in skrbjó vzrejala. Komaj je pa toliko odrasel, da je svojim starišem pomagal na polju in pri živini, pokliče ga Gospod življenja in smrti s tega sveta. Stariši so dolgo objokovali smrt svojega ljubljenea. Nato se jim rodi deklica, ki jo imenujejo Acciol, pa tudi ta je kmalu umrla. Čez dolgo časa ju je Bog zopet obdaroval s sinom, kateremu so dali ime Kog. Pa vzrejata ga je morala sama mati, ker je oče umrl, ko je bil Kog še majhen deček.

Nekega dne ženó oče, mati in sin vso svojo čedo na pašo in sicer daleč od svoje domače vasi in ostanejo ondi več dni. Nekega večera žene oče živino na vodo k nekemu potoku. Tu zagleda velikanskega slona slonečega na tamarindi. Živina se ga boji in noče v vodo. Kmalu nato priženó še drugi pastirji svojo živino in tem se godí ravno tako, kakor Akholu. Da bi slona odpodili, prične vanj sulice metati; toda slon vsako z rilcem vjame in z nogo zlomi. Tako so kmalu vse sulice proč pometali, slon je pa še vedno slonel na tamarindi. Kaj storiti? Posvetujejo se med seboj in sklenejo, da naj eden izmed njih tamarindo podžaga, da bo ž njo vred tudi slon pade! Med tem časom naj ga

drugi na kakoršen-koli način motijo. Toda dolgo se nobeden ne upa lotiti tako nevarnega dela. Naposled se oglasi Akhol in priporoči vti ženo in otroka svojim tovarišem, če bi se mu kaka nesreča pripetila, prične podžagovati tamarindo.

Že je skoraj delo dokončal, ko ga slon opazi. Zagradi ga s svojim rilcem ter ga daleč od sebe proč zaluči. Ali v tem hipu tudi drevo pade in ž njim slon. Drugi planejo nanj ter ga z velikim trudom usmrte. Akhol je priletel na kup peska ter omedlel. Vsi so mislili, da je že mrtev, vendar se kmalu zavé in odpre oči. Nesó ga v bližnjo kočó. Pokvaril si je pa neki notranji organ in čez dva dni je umrl v nezmerno žalost svoje žene, sina in tudi svojih tovarišev, za katere je svoje življenje žrtvoval. — Kmalu nato je zvedel brat njegov, Den-De-Piok o smrti Akholovi in po tamošnji šegi je moral vdovo svojega brata za ženo vzeti.

III.

Rojstvo moje sestre. — Moje rojstvo in rojstvo šedrugih dveh sester. — Tuja uboga žena in njena dva otroka prideta v našo družino. — Sinte žene kmalu umrje. — Smrt ženina. — Bolezen in ozdravljenje njene hčere.

De-Piok-Den se je oženil z Aquid-de-Gele. Kmalu dobila hčerko, kateri dasta ime Acciol. Acciol je bila lep otrok in prava podoba svoje matere. Zatorej se je že zgodaj neki mladenič vanjo

mraz in trajal jako trdovratno do zadnje nedelje. Ta teden smo se pa že dobro greli — ne pri peči — na solncu. Danes, na svečnico, nisem dal peči zakuriti in je ravno prav, tako mi je prejšnji dan solnce sobo ogrelo. Na solnčnih brdih je že kopno, v Dobji, kjer se solnce posebno upre, so pretekli teden že listje grabili. Na ravnem pa, posebno okoli Ljubljane, stoji megla, zelena megla, katero mi mrazico imenujemo. Kedar ta stoji, je najhujši mraz, in tako vas bajé tudi sedaj pretresava občutljiv mraz. Da vas mraz malo pošegeče, to je jako zdravo za vas Ljubljančane, da niste tako zaspani — ko bi mraza ne bilo, bi menda popolnoma zaspali. Jaz vam privoščim mraz vsaj še dober mesec, da ne boste dremali ob času volitev, da ne boste zaspani volili in priporočali poslancev, ki vedno apelujejo na narodno duhovščino, kedar je treba kaj žrtvovati, sicer jih „breajo“ in po stopnicah vun mečejo, marveč da boste imeli bistre oči, čisto glavo in odbrali i volili može, ki poznajo težnje našega ljudstva, ki ne poznajo samih fraz: da za kmeta delajo, zraven mu pa mošnjo izzemajo in mrvíce ne privoščijo, marveč so možje dejanja, pravi katoličani, pravi domoljubi — možje, ki imajo sree za Boga i narod!

Iz kočevskega okraja, 3. februarija. Da izprevidite, kako so se v naših mešanih vaseh iz Slovencev Nemci delali in kako se je pri ljudskem štetju postopalo, naj vam to stvar nekoliko pojasnim.

Svojo ljubeznivo skrb za tukajšnje slovenske Nemce je komisija že s tem pokazala, da je bilo ljudsko štetje po mešanih vaseh za vsako posebej, dasiravno so te vasi komaj po četrt ure jedna od druge oddaljene; iz čisto slovenskih vasij pa so morali ljudje po dve in tri ure daleč v najostrejši zimi debel sneg gaziti, da so nekateri čisto spehani in onemogli na mesto štetja prišli. Zato se je tudi marsikatero očitane te ljudij slišalo, da morajo ravno ti tako daljno in težavno pot delati, Kočevcem se pa vsem domá ustreže.

Pred ljudskim štetjem se je pa tudi že dolgo časa na vse načine agitavalo med ljudstvom za kočevski občevalni jezik.

Glavni agentje iz Drage, Srednjevasi in Trave so bili že dolgo prej v Kočevje poklicani, da jih je tamošnji predsednik „šulferajna“ podučil, kako naj ljudstvo za nemško stranko pripravljajo; pozneje so pa še pismeni nauki do zadnjega dneva po pošti prihajali.

Zato so pa ti agentje, pravi renegatje čisto slovenske loško-potoške krvi, na vse kriplje za kočevski občevalni jezik ljudi nagovarjali ter jih s pretenjem in z obljubami strahovali. Sploh se je govorilo, da bodo morali oni zanaprej večje davke plačevati od peči, od vsakega okna in od vsakega živinčeta. Gostačem se je grozilo, da jim bodo stanovanja odpovedali, ali pa jih iz vasi pognali, ako se ne vpišejo za kočevski jezik.

Neki stari gostaški ženici v Dragi se je naravnost grozilo, da jo bodo ubili, ako se ne vpiše za kočevski jezik, in je zaradi tega omedlela in nevarno zbolela.

Prav mnogo se trudi za kočevski jezik tudi vodja parne žage v Travniku, zagrizen lahon in nemškutar ob jednom, ki že mnogo let kozle po Loškem Potoku preobrača ter se od žuljev revnih kmetov debelí.

Ker mnogi posestniki iz tukajšnjih mešanih vasij na njegovo žago kneza Auersperga krlje vozijo, zapovedal jim je, da se morajo za nemški občevalni jezik vpisati, drugače mu ne bodo smeli krljev voziti. Nekemu posestniku iz Podpreske je v ta namen pri računu naravnost 20 gl. kot „aro“ pridržal, da se ne bo za Slovence vpisal.

Kakor pa so loško-potoški renegatje kot „šulferajnovi“ agentje že pred ljudskim štetjem ljudi begali, grozili jim in jih strahovali za nemški občevalni jezik, tako se je godilo tudi med popisovanjem. Povsod so pri štetju stali za hrbtom vprašancev nekateri taki „šulferajnski“ hujskači, da so jih pri komisarjevem vprašanju učili in nagovarjali, kako naj odgovarjajo.

Komisar je pa tudi že s svojim vprašanjem ljudi napeljeval, kako naj se mu odgovori, ker po mešanih vaseh je bil vsakdo vprašan: „Wie sprechen Sie zu Hause, gottscheerisch?“ Ker pa prav mnogi takega nemškega vprašanja razumeli niso, učili so jih za hrbtom „šulferajnovci“ odgovarjati.

O drugih zadevnih rubrikah so se taki slovenski Kočevci nadalje tudi v slovenskem jeziku izpraševali, da so le prvo vprašanje o kočevskem jeziku povoljno prestali. Ako je kdo odgovoril, da se v

njegovi hiši govori kočevsko in slovensko, potem je bil še nadalje izpraševan, na katero stran njegov jezik bolj visí, in pri takih daljnih vprašanjih je jezik vselej na kočevski strani obvisel in v rubriki je hitro stalo: „deutsch“.

Marsikateri je odgovoril, da sam ne zna kočevsko, pač pa njegova žena, ki tudi z otroci kočevsko govori; to pa je tudi zadostovalo, da je bila vsa družina za „deutsch“ vpisana.

Sploh se ni dosti na to oziralo, ako je kdo rekel, da mož ali žena, zet ali nevesta, oče ali mati ne zna kočevsko; zadostovalo je že, ako je bilo rečeno, da mož ali žena z otroci kočevsko govori, potem je bila vsa družina „deutsch“.

Kočevski hujskači so smeli Slovincem ugovarjati, kolikor so hoteli, bilo jim je prosto; ako se je pa Slovenec drznil kakemu Kočevcu ugovarjati, je bil vselej od komisarja zavrnen, da mora molčati. Ako je Slovenec kakega sosedu pri štetju hotel zastopati in je rekel, da govori slovensko, ni obveljalo, in moral je dotični sam priti, ali pa so bili pričujoči kočevski hujskači kot merodajne osebe vprašani o občevalnem jeziku dotičnega odsotnega sosedu, ki so pa seveda vselej trdili, da kočevsko govori.

Ako je pa Kočevce zastopal tudi več odsotnih družin, je to vselej zadostovalo, ker je rekel, da domá govori dotične družine „gottscheerisch“.

Tako je bilo mogoče, da se je rubrika „deutsch“ toliko namnožila, dasiravno ni bil nikdo za nemški občevalni jezik vprašan, ampak le za kočevski. Gotovo je med „deutsch“-vpisanimi do sto čisto slovenskih oseb, ki niti besedice kočevske ne razumejo in torej tudi tega jezika govoriti ne morejo.

Zdaj bodete pa tudi že radovedni, kdo je bil komisar pri ljudskem štetju v Dragi, v Srednjivasi in na Travi. Namesto jednega sta bila dva komisarja iz Kočevja; jeden je bil okrajni tajnik Leske, drugi in bolj mogočni pa je bil slovenski pisatelj in sotrudnik „Ljubljanskega Zvona“, c. kr. vladni koncipist Alfonz Pirec, in dasiravno je prvi kolikor toliko tudi na kočevsko stran nagibal, vendar ne toliko, kakor slovenski pisatelj, ki je posebno vsakega vprašal: „Wie sprechen Sie zu Hause, gottscheerisch?“ in zlasti tiste na kočevsko stran nagibal, ki so rekli, da oba jezika govorijo.

Ako ima slovensko lepoznanstvo mnogo taci pisateljev, potem se naj nas pač Bog usmili! Da se je po teh vaseh toliko Nemcev in tako malo Slovencev naštel, to ni le dvakrat, ampak stokrat čudno, saj se od leta 1880. ni v tej vasi niti jeden Kočevce naselil, pač pa se je nad 90 oseb čisto slovenskih iz popolnoma slovenskih vasij naselilo v zadnjih desetih letih v te mešane vasi; vsi prejšnji prebivalci pa tudi še niso slovenskega jezika pozabili, ker vsi razumejo še ta jezik ravno tako, kakor leta 1880., in govorijo tako gladko slovensko, kakor vsak drugi Slovenec iz sosednih slovenskih krajev, torej bi se moralo slovensko prebivalstvo po teh mešanih vaseh množiti, ne pa krčiti. Toda sedaj dela nemški šulferajn s parno silo po teh vaseh ter ima že po vseh kotih mogočno podporo, neznačajnežev in renegatov se pa posebno tukaj ne manjka. To se lahko iz tega vidi, ker je hitro, ko so dospеле opisovalne pôle v Kočevje, načelnik nemškemu šulferajnu brzojavno nemškemu svetu naznanil povoljni izid ljudskega štetja v Dragi in na Travi, da sedaj nemški svet občuđuje hitro širjenje matere Germanije med slovenskimi Kočevci. Res je, da se je ljudsko štetje po teh vaseh vršilo na jako žalosten in prisiljen način, pa zato ostane ljudstvo po narodnosti vendar tako, kakoršno je bilo pred štetjem, in sicer s prav majhnimi izjemami slovensko, ker le to narodnost kažejo pristna slovenska imena, jedino ta jezik ljudstvo dobro razume in govori, akoravno se med družinami tudi prisiljena kočevščina sliši. Slovensko narodnost pa dokazujejo tudi čisto slovenski kraji, od koder so se ljudje večinom semkaj naselili in se še vedno naseljujejo; od kočevske strani pa se je v zadnjih petdesetih letih samo jeden Kočevce v župniji naselil. Kako čudno je bilo to ljudsko štetje zverženo, kaže tudi to, da sta se brata vsak v svojem jeziku vpisala, ali pa je sin druge narodnosti od očeta in hči druge od matere. Žalostno in pomilovanja vredno je bilo pri štetju le, kako so se ljudje v nerazumljivem jeziku mučili, da so mogli komisarju povoljno odgovarjati. Da pa je komisar vsacega le za kočevski jezik vprašal, pa se tudi nikomur čudno zdeti ne more, saj se je baje tudi sam za nemški občevalni jezik vpisal, dasi-

ravno je še-le par tednov v Kočevji, to pa je menda storil kot slovenski pisatelj!

Sedaj pa nasprotniki ravno to okolščino porablajo, da Slovincem pesek v oči mečejo, ker pravijo, da se je v Drago k štetju slovenski pisatelj kot komisar poslal, ki je pa vendar po tamošnjih vaseh toliko Nemcev naštel, torej morajo tiste vasi že resnično nemške biti, in vsi ugovori od slovenske strani nimajo nobene veljave več. Tako se mnogokrat slovensko ime v narodno škodo zlorabi. Toda tisti mogočni šulferajnovci, kateri hočejo s takimi zvijačami svet slepiti, naj pomislijo, da rojen Slovenec, ki sam sebe v vpisovalno pôlo z nemškim občevalnim jezikom vpiše, se saj ne more med slovenske pisatelje šteti, dasiravno je kdaj v svoji idejalni prvi ljubezni v slovenskem leposlovnem listu čenčal.

Splošno znan je pa tudi pregovor, da poturica je hujši od Turka, kar narodni odpadniki povsod dokazujejo. To se vidi tudi v Dragi, v Srednji Vasi in na Travi, kjer so priseljenci čiste slovenske krvi iz Loškega potoka najstrastnejši privrženci nemškega šulferajna. Preveč čuditi se pa tudi temu ne smemo, saj se tudi pri županstvu v slovenskem Loškem potoku nemško uraduje, dasiravno župan tega jezika ne razume. Tako je to županstvo povodom ljudskega štetja svojim izseljenim občanom le nemške domovnice izdaval, dasiravno se je v tej občini pri zadnjem štetju do 2800 Slovencev in le osem Nemcev naštel, ki pa tudi večinoma le začasno tukaj prebivajo.

Konečno naj vam navedem še izid ljudskega štetja v dragarski župniji. Po slovenskih vaseh: v Novem Kotu, v Starem Kotu, v Podplanini, v Črnem Potoku in na Pungertu je 882 Slovencev pričujočih in odsotnih. Po mešanih vaseh: na Lascu, v Podpreski, v Dragi, v Srednji Vasi z Medvedjekom in na Travi pa je skupaj pričujočih in odsotnih 434 Slovencev in 898 Nemcev. Iz tega pač vsakdo lahko sprevidi, od kod naenkrat toliko Nemcev od leta 1880., ko je bilo vseh skupaj komaj 300 naštetih, ki pa so že takrat bili tako „pristni Nemci“, kakoršni so po čubranskih in prezidanskih kočah, ali v Loškem Potoku, od koder večinoma pohajajo.

Učitelja v Dragi še do sedaj ni, dasiravno jeden kompetent za to šolo svojo prošnjo že skozi štiri mesece ponavlja. Pa je že tako odločeno, da Slovenec nikjer nič ne doseže; ako bi bil kak kočevski šulferajnovce, bil bi že zdavnaj na svoje mesto postavljen. Tako nemški šulferajn povsod s svojimi mogočnimi podporniki prevladuje, za Slovenca se pa malokdo zmeni. Zato pa sedaj po vsem kočevskem okraju pšenica nemškemu šulferajnu tako lepo cvete, kakor še nikdar prej.

Dnevne novice.

(Pozor!) Prav iz zanesljivih virov smo zvedeli, da v dolenskih občinah z volilnimi okraji Trebnje, Radeče in Kočevje kandiduje okrajni glavar v Kočevju, dr. pl. Thomann. Nedavno smo že naglašali, da se moramo upreti z vsemi silami vsaki novi kandidaturi kateregakoli uradnika, tembolj pa takega, ki nam je celo nasproten v narodnem oziru. Zato prosimo rodoljube, naj se obilno vdeležé prvotnih volitev in volijo le take volilne može, ki bodo oddali svoje glasove le nezavisnim in v vsakem oziru značajnim kandidatom. Pozor torej, ker sicer bomo zopet šest let tlačani!

(Presvetli cesar) je gasilnima društvoma v Starem Trgu in Horjulu daroval po 60 gl.

(Državnozborske volitve.) „Slov. Gospodar“ piše: Te dni se snide, kakor se čuje, več slovenskih zaupnih mož iz vseh volilnih okrajev, da določijo, koga naj „Slovensko društvo“ priporoča volilcem iz kmečkih in mestnih volilnih skupin na Spodnjem Štajarskem za državnega poslanca. Ni dvoma, da bode potem njih izvolitev sijajna.

(Ženin — ustreljen.) Z Dolenskega se nam poroča, da je v noči od 3. do 4. t. m. v dobrniški fari, v vasi Zagorici nekdo vstrelil ženina, ki je imel iti drugi dan k poroki. Sedel je ravno za mizo v družbi tovarišev, ko ga je njegov sovražnik skozi okno za smrt nevarno zadel. Vzrok je baje ženitev.

(Prve cvetke.) Iz Čemšenika se nam poroča: Ker so morda prve cvetke na šenturški gori pozeble, priklile so iz zemlje v čemšeniški župniji pod Jelevim rogom. Že na Svečnico sem našel teloh, in danes, 4. t. m., imam telohove cvetke v sobi. Od

30. januarija gledam pri oknu, kako vsak dan gonijo pastirski ovce na pašo. Letos menda se je ponovila tista huda zima, ko sneg prekopne, pa nov zapade. Da bi le druga zima ne pomorila nežnih cvetk!

(Imenovanje.) G. Boleslav Bloudek je imenovan za stavbenega praktikanta v državni službi na Kranjskem.

(Vincencijeva družba v Trzinu) je pod predsedništvom g. župnika Fr. Spendala tudi leta 1890 jako vrlo delovala. Štela je 106 dobrotnikov, ki so konferenci darovali lepo svoto 1226 gl. Podpiranih je bilo redno 57 ubožcev, in 93 otrokom je družba podelila obutev in drugo obleko. Za jestvine, meso, drva, obleko itd. izdala je družba siromakom na pomoč 896 gl. 36 kr. Bi li ne bilo možno, tudi v drugih večjih krajih po Slovenskem ustanoviti to krščansko dobrotelno društvo?

(Iz Žirov) se nam piše: Po dolgem prestanku zopet nekaj vrstic. Naše bralno društvo zopet lepo napreduje. Pri obnem zboru so bili izvoljeni v odbor naslednji gg.: Anton Sedej, predsednik; Franc Primožič, podpredsednik; Janez Selak, blagajnik; Andrej Soletič, tajnik; P. Križaj, T. Kopač in J. Pernelj, odborniki. Listov ima društvo naročenih 11. Minoli ponedeljek zvečer je imelo društvo veselico, pri kateri je č. g. P. K. v govoru opisal pomen dobrih katoliških časnikov. Po govoru je bila tombola in petje. Dobro bi bilo, ko bi se prihodnjic priredila našim razmeram primerna igra, kakor je n. pr. „Svoji k svojim“ v letošnjem koledarju družbe sv. Mohorja. — Naj še omenimo, da je dne 30.ega m. m. neka ženska tako nesrečno padla po stopnicah, da je bila takoj mrtva. — č.

(Okrajna bolniška blagajna ljubljanska.) Prebitek koncem 1890. leta 872 gl. 91½ kr.; prispevki delodajalcev 5364 gl. 29½ kr.; prispevki udov 10728 gl. 58½ kr., vkupe 16.092 gl. 88 kr. Globe 96 gl.; povračila v smislu § 32. bolniškega zakona 60 gl. 50 kr.; § 65. 68 gl. 5 kr.; vkupe 128 gl. 55 kr. Povračila drugih okrajnih bolniških blagajnic 36 gl. 59 kr. Obresti od hranilnih vlog 3 gl. 16 kr. Ostali dohodki 15 gl. 50 kr. Skupni znesek 17.245 gl. 59½ kr. — Troški: bolniščina, izplačana udom 7771 gl. 21 kr.; bolniški oskrbovalni troški (v deželni bolnišnici) 997 gl. 80 kr.; zdravnikom 2246 gl. 40 kr.; vozni troški za zdravnike 48 gl. 97½ kr.; lečila 1283 gl. 30 kr.; kopolji (toplice) 143 gl. 45 kr.; druga lečilna sredstva 50 gl. 79 kr.; nadzorovanje bolnikov 122 gl. 37 kr.; prevoz bolnikov 2 gl. 90 kr.; pogrebščina 514 gl. 69 kr., vkupe 13.181 gl. 88½ kr. Upravni troški: Blagajniku, pomočnemu uradniku in slugi 1311 gl.; nagrade za izredna dela 174 gl.; pisarniške potrebščine 95 gl. 20 kr.; razsvetljava 7 gl. 80 kr.; kurilo 26 gl. 10 kr.; knjigovezu 51 gl. 63 kr.; tiskovine 591 gl. 8 kr.; stanarina 162 gl. 17 kr.; poštarina 2 gl. 81 kr.; inserat 10 gl. 80 kr.; pohištvo 184 gl. 63 kr., vkupe 2617 gl. 22 kr. — Ostali troški: na račun drugih okrajnih bolniških blagajnic 32 gl. 81 kr.; predujmi proti povračilu 12 gl. 12½ kr.; preseleitev 27 gl. 80 kr.; na račun zavarovalnega zavoda delavskega proti nezgodi v Trstu 54 gl. 69 kr.; povračila na prispevkih 38 gl. 91 kr., vkupe 166 gl. 33½ kr., rezervni zaklad 1000 gl., prebitek koncem 1890. l. 280 gl. 15½ kr. Skupni znesek 17.245 gl. 59½ kr. — Imetje blagajnično: Aktiva: prebitek 31. dne decembra 1890. leta 280 goldinarjev 15½ kr.; zaostanki 421 gl. 12 kr.; pri mestni hranilnici naloženo na konto rezervnega zaklada 1000 gl.; vrednost pohištva 463 gl. 19 kr. — Pasiva: za lečila 351 gl. 13 kr.; pisarniške potrebščine 22 gl. 60 kr.; tiskovine 100 gl. 44 kr.; blagajnično imetje 1690 gl. 29½ kr. Skupni znesek kot aktiva in pasiva slično 2164 gl. 46½ kr.

(Duhovniške premembe v lavant. škofiji.) Čast. gosp. Greg. Hrastelj, kaplan v Hočah, je premeščen v Slivnico; č. g. J. Ilešič, kaplan pri sv. Petru v Radgoni, pride za I. kaplana v Hoče in na njegovo mesto pojde č. g. Fr. Bratkovič, kaplan v Leskovcu.

(Koncertno veselico) priredi pevsko društvo v Šturiji svojim namenom v prid v nedeljo dne 8.ega februarja t. l. v prostorih društva „Eдинost“ v Ajdovščini. Vspored: 1. F. S. Vilhar: „Davorija Bolgarska“, vel. moški zbor. 2. Iv. pl. Zajc: „Djačka pjesma“, moški zbor. 3. Hugolin Sattner: „Po zimi iz šole“, mešan zbor. 4. W. Hollman: „Materi dragi!“ bariton-solo s spremljevanjem na glasovinu.

5. Ferd. Gumbert: „Dómu!“, sopran-solo s spremljevanjem na glasovinu. 6. Anton Hajdrh: „Pete-linčkova ženitev“, šaljiv zbor. 7. Becker: „Potnica“, mešan zbor. 8. Hennig: „Žabja kantata“, šaljivi zbor. 9. Alšovec: „Strah v kuhinji“. Burka s petjem v jednom dejanji. — Začetek ob ½ 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr., sedež 20 kr.

(Slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“) priredi prihodnjo nedeljo v prostorih čitalnične restavracije maskarado. Začetek ob 7. uri zvečer.

Raznoterosti.

— Neposredni davki Dunaja. Prebivalci dunajskega mesta so plačali preteklo leto 38.222.251 gl. neposrednega davka, t. j. 991.189 gl. več, kakor leta 1889.

— Mladi zločinci v Parizu. Med 17.000 osebami, ki so prišle l. 1889. v Parizu v zapor zaradi zločinov in prestopkov, je 9000 maloletnih. Liberalni časniki razlagajo to okoliščino s tem, da je zaradi vojne izgubilo mnogo mladih ljudi svoje stariše, torej vzraslo več ali manj v slabi vzgoji. Pač umevno, da je ta razlaga povsem jalova. Edini vzrok mladih zločincev je proti in brezverska šola in nemarnost, s katero opazujejo oblastva razposajenosti in nenravnosti francoske mladine.

— Preseljevanje v Ameriko. Kakor kažejo uradni podatki, preselilo se je preteklo leto v Združene države vsega vkupe 491.000 ljudi, in sicer 64.000 več, kakor leto poprej. Angležev in Ircev je šlo 1890 leta 120.000, Nemcev 96.000, Italijanov pa 62.500. Razven Nemčije gre sedaj največ ljudi v Ameriko iz Italije.

Telegrami.

Dunaj, 5. februarja. „Fremdenblatt“ omenja danes popotovanje nadvojvode Franca Ferdinanda v Peterburg in pravi: Četudi je smatrati popotovanje za prijateljski znak, bilo bi vendar napačno misliti, da ima politički pomen, za kar ni nobenega vzroka. Miroljubnost carjeva, ki smatra za svojo nalogo, ohraniti Rusiji in Evropi mir, je istotako znana, kakor avstrijsko-ogrska nesebična vzhodna politika. Nadvojvoda Franc Ferdinand bo prinesel v srei podobo vladarja, katerega odkritosrčnost, moštvo in dušne lastnosti so mu pridobile splošno spoštovanje.

Dunaj, 6. februarja. „N. Fr. Pr.“ pravi, da ne bode levica postavila osebnih, marveč stvarne zahteve za izstop iz opozicije. Niti spomini na preteklost, niti opravičena slavo-hlepnost nekaterih levičarjev ne bo ovirala sestave avstrijsko misleče, čuteče in delujoče večine. Levica ne bo izpodbijala vladi inicijative in vodstva politike, a pri vladnih podporah ne pojde dalje, kakor jej dopuščajo načela svobode, državne edinosti, ustave in opravičeno stališče Nemcev. Predno se ustanovi trajna večina, mora se izvršiti sporazumljenje z vlado o namerah državne politike.

Praga, 5. februarja. „Politik“ meni, da se je izvršila zadnja izprememba v avstrijskem ministerstvu iz državnih potreb, radi česar se hoče vlada približati levičarjem. Z vstopom Steinbacha v Taaffejevo ministerstvo se je zgodilo, kar so si levičarji tolikrat zaželeli: uradniško ministerstvo.

Beli Grad, 5. februarja. Kakor se govori, sklenila je kraljica Natalija, zapustiti Srbijo

in se ne povrtni nazaj, dokler ne bo kralj Aleksander polnoleten. Mej tem časom namerava kraljica stalno prebivati na Ruskem, in sicer na pomlad in poletje v Krimu, jeseni in po zimi pa v Peterburgu.

Berolin, 5. februarja. Kakor je izvedela „National-Zeitung“, je poročilo o odpuščenju majorja Wissmana popolnoma neosnovano.

Rim, 6. februarja. V zborniških krogih se zagotavlja, da je dobil Rodini nalogo, sestaviti ministerstvo.

Piccoli-jeva esenca za želodec
je želodec okrepjujoče, razmehčujoče, zlato žilo (hemoroide) in gliste odpravljajoče zdravilno sredstvo. Steklenica velja 10 kr. (5)

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu dopošlje prvo številko brezplačno, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (7)

Tuji.

4. februarja.

Pri **Malici**: Steinböck, trgovec, iz Monakovega. — Sauerbrun, Engländer, Reichhold, Just, trgovci, z Dunaja. — Peter iz Trsta. — Megay iz Storij pri Celji. — Leithe, nadoskrbnik, s soprogo, iz Idrije. — Neukirch iz Milana. — Barcwid iz Kastve. — Steinbrück, inženir, iz Grada. — Bosma, graščak, z rodbino, iz Cervinjana.

Pri **Stonu**: Knez Auersperg; baron Schwegel; Klekner, Suero, Dreiman, trgovci; Masser; Miksche, Glück, Petrovič, potovalec, z Dunaja. — Hladek, logar, iz Kočevja. — Hudovernik iz Kranjske Gore. — Cuderman, s sestro, iz Kamnika.

Pri **avstrijskem caru**: Jeglič, nadučitelj, od Sv. Križa. — Turšič, trgovec; Vidrih, gostilničar, iz Begunj.

Pri **bavarskem dvoru**: Pl. Becker iz Prage. — Ivan in Jovana Radešič iz Trsta. — Strukelj, s sestro, iz Trbiža.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokriše na 24 ur
	opazovanja	znakometa v mm	toplotera po Celziju		
7. u. zjut.	7410	—94	brezv.	megla	
8. u. pop.	7441	—10	sl. svzh.	jasno	0 00
9. u. zveč.	7428	—48	„	„	

Srednja temperatura —4,4°, za —16° pod normalom

Dunajska borza.

(Telegramno poročilo.)

6. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91 gl. 90 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	91 „ 85 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 45 „
Akcije avstr.-ogrske banke	987 „ — „
Kreditne akcije	306 „ 75 „
London	114 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 04½ „
Cesarski cekini	5 „ 41½ „
Nemške marke	56 „ 07½ „

Proti kašlju in hripavosti

in proti vsakešnemu prehlajenju dihal priporočljiva sredstva so:

antikataralne katranove pastile,
pastile iz izlečka sladkih korenin,
pastile iz sladnega (Malz) izlečka,
salmiakove pastile in antikataralne salicilne pastile.

Dotična naročila izvršuje z obratno pošto lekar **Gabrijel Piccoli**, „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta. (15—1)

Ustanovljeno 1781. leta.

Zalogo najlepših
grobni spomenikov
ima
Eduard Hauser,
c. in kr. dvorni kamnoseški mojster,
Dunaj, IX., Spitalgasse št. 19.

Grobni nakit od granita, grobno omrežje in grobne svetilnice itd. Naročila za izdelovanje rakev, prevažanje spomenikov in vsa v to stroko sodajoča naročila se hitro in najceneje izvršujejo.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

